

**Замърсяването на
природата и
ефектът върху
здравето на хората**

Чист въздух за жива природа

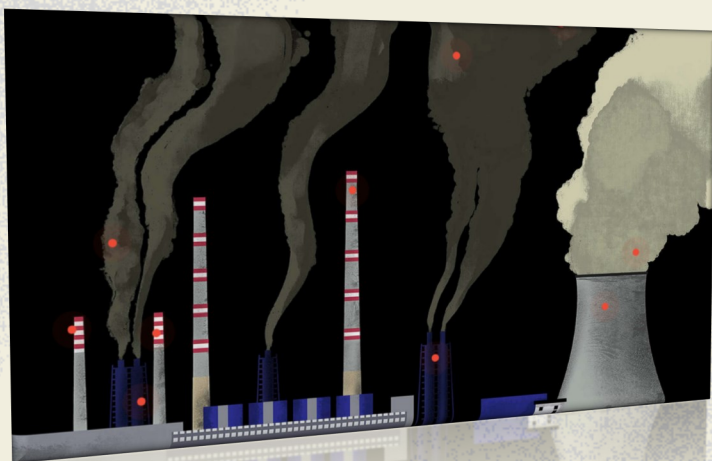
Знаехте ли, че?

Човек вдишва 7,5 литра въздух на минута. Ако е замърсен, грозят ни болести.

Какво е смог?

Ако живеете в голям град, определено знаете какво е смог и умеете да го различавате, ако не с просто око, то с дробовите си със сигурност. За съжаление във все повече големи градове у нас се наблюдава наличието на смог и това дразни и притеснява всички нас, гражданите. Трябва ли наистина да се притесняваме и можем ли по някакъв начин да се предпазим от неблагоприятното влияние на смога ще разберем в тази книга.

Какво би
могъл да
направи
всеки един
от нас? По
отношение
на

транспорта да избягваме ненужни
пътувания, да прекарваме
почивката си по-близо до дома и да
не ползваме за отпуската
непременно самолети. Да ходим
повече пеш и да се възползваме по-
често от обществения транспорт, да
се организираме така, че при
пътуванията с личен автомобил да
бъдем повече хора в колата,
а не всеки поотделно да седи
зад волана.

*Да намалим скоростта и ненужното
ускорение, да изключваме двигателя,
когато не се движим.*

Замърсяване на въздуха

Замърсяването на въздуха причинява вреда на човешкото здраве и екосистемите.

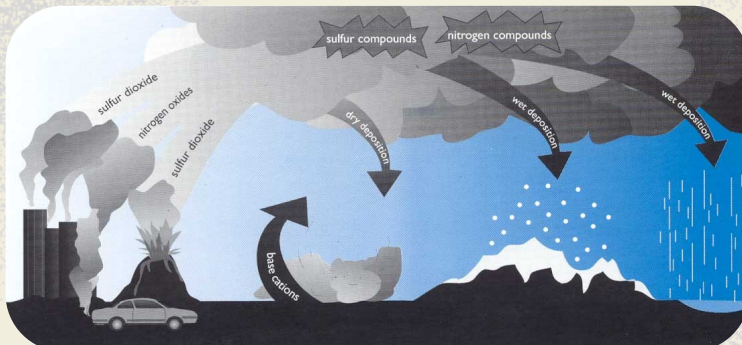
Замърсяването на въздуха вреди на човешкото здраве и на околната среда. В Европа емисиите на много замърсители на въздуха спаднаха значително през последните десетилетия, което доведе до подобро качество на въздуха в целия район. Въпреки това концентрациите на замърсителите на въздуха са все още прекалено високи и проблемите с качеството на въздуха остават. Значителна част от населението на Европа живее в зони, по-специално в големи градове, където се наблюдава превишаване на допустимите норми за качеството на въздуха.

Замърсяването с озон, азотен диоксид и прахови частици създава сериозни рискове за здравето.

Киселинен дъжд

Киселинен дъжд е форма на утаяване, която съдържа високи нива на азотна и сярна киселина. Може да се появи и под формата на сняг, мъгла и малки частици сух материал. Нормалният дъжд е слабо кисел – с рН 5,6 – докато киселинният дъжд обикновено има рН между 4,2 и 4,4. Гниещата растителност и изригващите вулкани освобождават някои химикали, които могат да причинят киселинни дъждове, но повечето от тях са продукт на човешка дейност. Най-големите източници са въглищните електроцентрали, фабриките и автомобилите.

Зелената енергия

Какво е зелена енергия?

Това е обобщаващ термин за електричество, което е генерирано от естествени източници, които са напълно възобновяеми или неизчерпаеми. Има много различни възобновяеми енергийни източници. Такива могат да са слънчевите лъчи,

течаща вода, вятър, които са широко известни. Има и други ВЕИ

мощности като геотермална енергия, биомаса и др. За да бъде определен за „зелена енергия“, даденият източник не трябва да генерира замърсяване при използването му. Също така трябва да е напълно възобновяем, каквито са слънчевите лъчи, водата, вятърът и др.

Плюсове за зелената енергия

Зелената енергия набира популярност заради множество предимства. Най-важното е, че не генерира вредни емисии, което е от ключово значение за устойчивото бъдеще на планетата. От години водещи учени и организации по целия свят призовават държавите за по-бързо преминаване към зелена енергия, тъй като климатичните промени може да доведат до непреодолими проблеми.

Безценната вода

Животът на нашата планета възниква във водата. Тя е основният компонент във всеки жив организъм на Земята. В човешкото тяло процентът ѝ варира между 60 и 70%. За това няма да сгрешим, ако кажем, че сигурно за това още от дълбока древност тя е издигната в култ от високоразвити цивилизации и култури, давайки ѝ статут на божество с различни имена. Многобройни са предсказанията на различни ясновидци, които гласят, че този природен ресурс в близко бъдеще ще стане по-ценен от златото.

Здравето започва и свършва с водата!

Освен за поддържането на всички функции в тялото, тя от векове се използва и за лек. Всички знаем, че ледът – едно от трите агрегатни състояния на водата, облекчава подуванията и синините, карайки тъканите да се свиват.

Топлата вода пък има други предимства – отпуска мускулатурата, действайки като най- надежния масаж в света. Потапянето на краката в гореща вода (със сол) гони настинките надалеч, облекчава и силното главоболие.

Изчезващите дървета

Какво различава първичните гори от вторичните и защо науката определя първите като особено ценни?

Първичните и старите гори съхраняват богато биологично разнообразие. Поради дългия период без човешка намеса в тях кръговратът на веществата и потокът на енергията, а също и взаимоотношенията между организмите са максимално близки до естествените. Те дават убежище на редки видове, някои от които напълно изчезнали от стопанисваните гори.

Първичните гори играят съществена роля и в смекчаването изменението на климата.

Какви са основните причини за изчезването на първичните гори -

Първичните гори са такива, в които няма следи от човешко въздействие или те са незначителни. Това отговаря и на въпроса за причините за тяхното изчезване – накратко: предизвикано е от човека. Що се отнася до промените, настъпили в първичните гори в резултат от природни нарушения, то те са естествени процеси, поради което не се считат за заплаха.

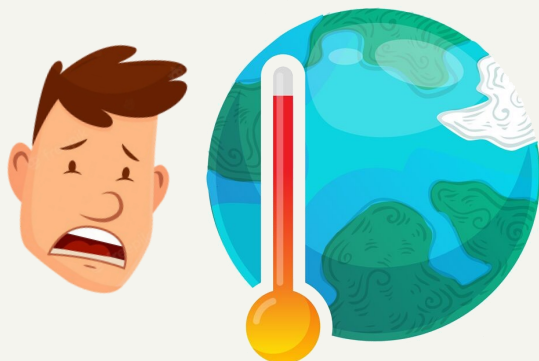
Пазете природата чиста!

Причини за глобалното затопляне

Едва ли някой още има съмнения, че днес най-големите предизвикателства пред човечеството са климатичните промени и намаляващото биологично разнообразие. През последните години всички вече усещаме последствията на постепенно увеличаващата се средна температура на атмосферата. За съжаление в бъдеще тези тенденции по-скоро ще се засилват.

Добрата новина е, че все още имаме възможности да ограничим неприятните влияния на променящия се климат, но трябва активно да въздействаме върху всички причини за глобалното затопляне.

Животът на нашата планета Земя е възможен единствено, когато естествения парников ефект поддържа температурата в естествени граници. Когато слънчевите лъчи достигнат нашата атмосфера, част от тях се отразяват и връщат обратно във вселената.

Тъй като хората през последните сто години произвежда все повече парникови газове, парниковият ефект също се засилва.

В по-голямата си част те са следствие на изгарянето на изкопаеми горива, използвани за добив на електроенергия, задвижване на машини във фабрики или за движение на автомобили по пътищата. Водеща роля сред всички причини за глобалното затопляне играе въглеродния двуокис CO₂. Друг виновник е метанът, който се освобождава в селското стопанство, най-вече от тревопасните животни, но и от депата за отпадъци.

Успешно рециклиране на боклук

Разделното изхвърляне на отпадъци е важна предпоставка за опазване на природата!

Около 17 тона отпадъци се падат на глава от населението в България. Според данните на Евростат това са три пъти повече от средната стойност в Европейския съюз. Голяма част от този боклук се генерира от домакинствата, основно от картонените опаковки, пластмаса и стъкло. Не само поради тази причина процеса на рециклиране на отпадъци става все по-важен. За производството и рециклирането на опаковки са необходими суровини и енергия.

В днешно време от боклука успешно могат да се извличат суровини, от които се създават нови продукти. Благодарение на различни форми на рециклиране на боклук се намалява изразходването на естествени ресурси като дърво, нефт и енергия от всякакъв вид. Ефективното

рециклиране на отпадъци означава преработване на възможно най-много боклук, както и извлечения от него рециклиран материал да бъде с максимално високо качество. Не е изненада, че е далеч по-трудно да се изработи рециклирана суровина за прозрачни бутилки, отколкото за разноцветни кофи и легени. В повечето стъклени бутилки, които използваме в ежедневието, вече се съдържа известно количество рециклиран материал от отпадъци. Синьото и жълто на цвят стъкло е допустимо да се изхвърля заедно със зеленото. Кафявото и бялото стъкло не трябва да се смесват.

На 1000 бели бутилки са допустими максимално 3 бутилки да бъдат с друг цвят. Стъклените шишета и буркани трябва да се изхвърлят без металните им капачки. В контейнерите за рециклиране не бива да се изхвърлят чаши за пиене и стъкла от прозорци. Те затрудняват рециклирането заради различните си съставки и най-вече по-високата точка на топене. Добиването на нова хартия от необработени влакна е свързано със сериозен разход на дървесина и енергия. Целенасоченото рециклиране на отпадъци от хартия подобрява екологичния баланс, като ограничава загубата на дървен материал, водни ресурси и електрическа енергия.

*При това интерес представляват
опаковки и боклуци не само от
хартия, но и от картон и велпапе.*

Задължително трябва да обърнем внимание !

Има предмети, които заради съдържащите се в тях вредни и понякога дори отровни вещества, не трябва да се изхвърлят в кофите за боклук, а следва да се предават на специално предвидените за целта пунктове. Това важи например за електроуредите и батериите.

Последните се приемат на много от местата, където се продават. В много държави същото се случва и с енергоспестяващите крушки.

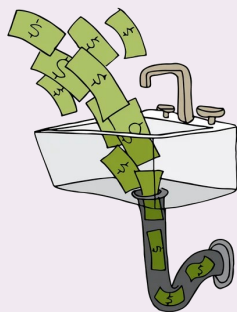
Лекарствените средства пък в никакъв случай не трябва да се изхвърлят в тоалетната или мивката,

защото веднъж попаднали във водата, много трудно могат да бъдат отстранени след това при пречистването.

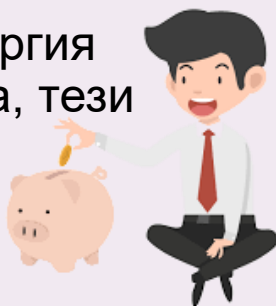
Как да пестим енергия?

Може би се чудите защо пък трябва да пестим електроенергия? Докато не осъзнаем истината, че всеки един от нас с потреблението си допринася за глобалното затопляне и не направим нещо по въпроса, няма да можем да спрем тази унищожителна тенденция. Добрата новина е, че всички ние можем да направим нещо, за да помогнем на природата около нас да просъществува. Независимо дали мотивацията ви е тази или просто искате да намалите месечната си сметка за електроенергия.

Как да пестим от отопление през зимата?

За да пестим електроенергия от отопление през зимата, тези съвети са насреща.

Инвестирайте в отоплителни уреди, които съответстват на размера на помещението, в което ще ги ползвате.

За затоплянето на малка по размери стая можете да използвате

отоплителна печка тип „духалка“. Използвайте

слънчевите лъчи през

деня, които да затоплят

по естествен начин

стаята, като отваряте

щорите или пердетата

сутрин. Дръжте затворени вратите към

студените стаи и помещения като

бани, килери и перални помещения

без естествена светлина. Това ще

намали загубата на топлина със 75%.

Как да пестим електроенергия по време на готвене?

- Преценете какво количество вода ви е необходимо, за да сварите нещо и използвайте точното количество, за да спестите от енергията, необходима за нейното завирание.

- Ако готвите нещо на фурната, помнете че при всяко отваряне на вратичката температурата ще спада с 20 градуса, затова ограничете броя и продължителността на отварянията до минимум.
- По-икономично ще ви излезе да пригответе чай на електрически чайник, отколкото на котлон, тъй като тези чайници използват по-малко енергия.
- Добре е да готвите в тенджера под налягане, тъй като тя съкращава с 50% разходите за енергия в сравнение със стандартните съдове.

За да пестите повече, винаги гответе с поставен върху тенджерата капак.

- Преди да започнете да готвите замразена храна, я оставете няколко часа да се размрази напълно.

Как да пестим електроенергия при съхранение на храната в хладилника?

За да пестим електроенергия от хладилника, настройката на терморегулатора му трябва да бъде на температура между 3 °C и 4 °C. Оптималната температура на фризера трябва да е от -15 °C до -18 °C. Когато е необходимо, размразявайте фризера, защото по този начин се

ограничава изтичането на студен въздух, а животът на уреда се удължава. Преместете хладилника и фризера на място, което не е на пряка слънчева светлина.

Как да пестим електроенергия, когато използваме компютри?

Ако ставате от компютъра за повече от 20 минути, стартирайте режим Sleep или поне изгасяйте екрана, за да не хаби ток, докато се върнете. В режим Sleep можем да пестим електроенергия до

80% от компютрите. Ако ползвате ноутбук вместо компютър, ще спестявате цели 90%.

Как да пестим от осветление?

Не трябва да забравяме винаги да гасим лампите при излизане от стаите, за да пестим електроенергия. Вместо стандартните електрически крушки, използвайте електроспестяващи, които харчат със 75% по-малко електричество.

Съдържание

- 1 Чист въздух за жива природа
- 3 Замърсяване на въздуха
- 4 Киселинен дъжд
- 5 Зелена енергия
- 6 Плюсове за зелена енергия
- 7 Безценната вода
- 8 Здравето започва и свършва с водата
- 9 Изчезващите дървета
- 11 Причини за глобалното затопляне
- 13 Успешно рециклиране на боклук
- 17 Как да пестим енергия?
- 21 Как да пестим електроенергия, когато използваме компютри?

Замърсяването на природата и ефектът върху здравето на хората

Защо са опасни парниковият ефект и киселинните дъждове?

Какво е зелена енергия?

Кой е виновен за замърсяването?

Само правителствата ли трябва да се грижат за планетата?

В тази книга ще намерите отговори на тези и на още много въпроси. Ще научите за проблемите на Земята и нейните обитатели, породени от дейността на хората.

Книгата разкрива как всеки от нас може да допринесе за спасяването на нашата планета, дава практически и лесно изпълними идеи как е все да помогнете за това.

Автор: Виктория Димитрова от XI клас
5 СУ „Георги Измирлиев“, Благоевград Център на
ЕС „Европа директно“ – Благоевград

ЕВРОПА ДИРЕКТНО
Благоевград

